

Томаш Ружицки

ПРЕОБРАЖАЈИ

Киша крпи рупу коју је на разбоју дана
пробио данас поштар на бициклу
с торбом крцатом изосталих писама
као сваки дан. И опет расте бројка

километарском броју у телефону
као Фибоначијев низ. На балкону
проминула сусетка да залије цвеће
на киши (је л' то биће стварно?).

У огледалу обамрлост. Залудан разговор.
Похабан призор поново израста
ко посечена седмоглава Хидра.
Циљ еволуције је камен. Јунак

потом гледа седмицу, главе какве су у лицу,
и сам се седмоструко претвара у литицу.

ТИРГАРТЕН (ЗА ЕУГЕНИЈУША Т. ДИЦКОГ)

На берлинским колодворима и у парковима
пронаћи ћеш све што ти тело зажели
и док трепнеш душу изненади,
што је мања тражња, све се више нуди.

Пронаћи ћеш много више, натпросечно
немаш појма чему је све склоно
мигрантово тело за шаку ситнине –
пара ситна, а спасење вечно.

Цена спасења је број који расте
ко у Тиргартену змијугаве стазе
безазлено задреш у тамне буцаке
откуд силне зверке навиру и газе

у сутон утонуле, мутне, расплинуте
постају прекрасне личности из бајке

ЧУДЕСНА ВРЕЋА ЗА СПАВАЊЕ

А ако се зажелиш отаџбине,
брате мој, ти пођи на Јебенштрассе,
угледаћеш брдо врећа за спавање
земљаци тамо приређују песничење

поезија на матерњем језику
промеће се у велеумље, истина
далеко од домаће културе. Обојени
у камп опреми хлапе алкохолом

у том врењу. Врело једнако шикља
и тамни млазићи што отуд бризгају,
уливају се у матицу речи завичаја.
А и теби сестро, у заносу родољубља

наснифаној са фурнира, окусити даће
ту горку спознају, чим убациш пару.

КРЕАТИВНЕ РАДИОНИЦЕ

Неопростиво је такво пландовање:
пијуцкаш у кухињи, дреждиш до поноћи,
гледаш како жути липа пре но почне киша,
изађеш на улицу и на саблазан суседа

тумараш бесциљно као ковит сувог лишћа,
премећући укруг слокове у стиху. Меркаш
ритам. Мрмљаш у браду. За паре из
јавног фонда? Стране силе? Шта је горе?

Отчепиш флашу и џин што хлапи запиткујеш
са чим да римујеш реч „таваница”,
шта кажу версети почивших дрипаца.
И без алкохола већ си ушिकан.

Хеј, животе: бели нектар посрчи пожудно
на љубавној ложи удовичком копреном

ПОЕТИКА

Кад се пробудиш као звер, рецимо
с двосеклим језиком. Кад се огласиш једним
а други се одмах јавља за глас,
мада га не чујеш. На ту учесталост

оглушава се људско ухо.
А он факат постоји и не престаје да меље.
Исто као пчеле, кад пчелар руком
из кошнице вади мед, закукају

сасвим немо, чује се вај зујања
пчелињих крила и узвине се плесни рој
плаче и тужи као кад у античкој драми
суђаје хорски нарекну коб

(кад под окриљем божје руке
човек уђе у замку за инсекте)

ТОМАШ РУЖИЦКИ (Tomasz Różycki, 1970, Ополе), пољски песник, есејиста, преводилац с француског језика. Студије романистике завршио је на Јагјелоњском универзитету у Кракову; на Универзитету у Ополу држи вежбе из француске књижевности и радионице креативног писања. Добитник награде фондације Кошћелских, а номиниован и за друге бројне књижевне награде (Гдиња, Орфеј, награду Виславе Шимборске, и два пута за награду Нике).

Његове песме препознатљиве су по специфичној дикцији, барокној стилизацији, по форми сонета, што га чини блиским традиционалној лирици. Одликују га, такође, изоштрено чуло посматрања, аспирације ка конкретним, произвођење гротескних трансформација, лудичност, а његове тематске стожере чине питања усамљености, љубави, идентитета и поезије.

Аутор 13 збирки песама. Најзначајнија признања донела му је епска поема *Дванаест сџаница*, која кореспондира са класиком пољског романтизма, а преноси и шулцовску атмосферу; преведена је на енглески, немачки, француски, шведски и чешки. Аутор је, такође, једне прозне књиге (*Bestiarium*), као и превода дела Стефана Малармеа *Једно бацање коцке никад неће уништити случај*.

Избор песама је из последње објављене збирке Пчеларева рука.

С пољског превела и белешку о аутору сачинила МИЛИЦА МАРКИЋ